

מדינת ישראל

משרד האנרגיה

מינהל אוצרות טבע

נפט וגז

ד' בסיון התש"פ
27 במאי 2020
נפט_1200_2020

הנדון: פורום לווייתן סיכום פגישה 26.05.20

משתתפים (הפגישה התקיימה באמצעות מערכת זום): ענת שריד – רשות הרישוי גז טבעי, מינהל התכנון מחוז חיפה; אשי אביזמר – כב"ה; רני עמיר, פרד ארזואן, ד"ר דרור צוראל, רם גרינוולד, איריס שליט – המשרד להגנת הסביבה; איזבלה קרסקין – משרד הבריאות; צחי בר תקווה – נציג מ.א חוף הכרמל ונציג התושבים; ניר סהר – א.ע. לאיכות הסביבה שרון – כרמל; ד"ר יובל ארבל, ד"ר חגית אולאנובסקי – נציגי חיים וסביבה ארגון הגג של ארגוני הסביבה; יוסי וירצבורגר, ד"ר ערן ברוקוביץ, אלי חן שאול אילן נסים דורית הוכנר, אריאל פרינץ – משרד האנרגיה; ביני זומר, ז'יקיש צימרמן, תומר ישראלי – נובל אנרגי מדיטראניאן לימיטד.

עקרי הדיון:

1. בהתייחס לשאלות שהועברו טרם הדיון בהקשר לאירועים ולתקלות באסדה, הובהר כי למרות שמקובל כי בתהליך ההרצה מתגלות תקלות, התקלות, ותדירותן, במיוחד במהלך החודשים האחרונים לא נחזו מראש ומשרד האנרגיה יחד עם רגולטורים נוספים מתייחסים לתקלות בחומרה רבה. רמת הבקרה של המפעיל ושל משרד האנרגיה הוחמרו, וכל תקלה נבדקת ונבחנת באופן מעמיק. הן באמצעות בדיקה ובחינת דיווחים המתקבלים מחברת נובל והן בביקורות על גבי האסדה (כולל בתקופת המגבלות של הקורונה). כל הפסקת הפקה והסיבות לה מפורסמים באתר משרד האנרגיה בשפה שנועדה לציבור הרחב. יחד עם זאת, בכל התקלות שאירעו עד כה, לא נמדדו חריגות בתחנות הניטור השונות ולא נמדדו ערכים חריגים של זהום אויר בחוף. משרד האנרגיה מתכוון לערוך בעצמו או בעזרת חברת ייעוץ חיצונית ביקורת נוספת לתיפקוד האסדה.
2. ג'מפרים: במהלך הבדיקות שבוצעו כחלק מתהליך ההרצה של האסדה, זוהו בג'מפרים רעידות מעבר לתכנון. משרד האנרגיה הנחה באופן מיידי את חברת נובל לצמצם את ההפקה והוטל עליה לתקנה. הפתרון היה באמצעות התקנת משקולות על גבי הג'מפרים ובדיקתו נעשתה על ידי חברה צד ג', סטרס איגינירינג. הבדיקות כללו מדידת רעידות בג'מפרים לפני שהניחו את המשקולות ולאחר הנחתן תוך עליה בספיקה עד לערכים המירביים שתוכננו לכל קידוח. ניתוח התוצאות שאושר על ידי חברת סטרס הצביע על כך שהכשל צפוי בפרק זמן שמאפשר להפיק בשדה, כ-40 שנים. אביגדור ברליאנט שאל דרך הזום של ד"ר יובל ארבל בנוגע לביצוע אנליזה מודאלית לג'מפרים ושאר המערכת, חברת נובל תענה על כך. משרד האנרגיה ימשיך בניטור ומעקב תקינות הג'מפרים.
3. נוהל דיווחים: משרדי האנרגיה והגנת הסביבה הכינו נוהל דיווח על תקלות. הנוהל הועבר להערות א.ע. כרמל שרון ולמפעילים. מטרת הנוהל לאחד בין הדיווחים השונים שנדרשים ולהקל על העברתם וקבלתם. הצורך בהוספת מסקנות לשיפור ומניעת הישנותן של תקלות עלה גם הוא, כמידע חשוב לציבור הרחב. משרד להגנת הסביבה הדגיש כי מטרת נוהל הדיווח למוקד הסביבה וממנו לכלל הגורמים לרבות הציבור, הוא העברת מידע

בזמנים מוכתבים מראש. אין המדובר בתחקירי אירוע שכן אלו מוכתבים על ידי פרטי ההתרים והרישיונות של האסדה. כבאות והצלה לישראל מבקשים לקבל את הנוהל את התאמתו לנוהל חבירה וסיוע מבצעי באירועי כבאות והצלה במתקנים ימיים שמתגבש בימים אלו.

4. התקנת מערכת לזיהוי דליפות שמן לים בזמן אמת: המשרד להגנת הסביבה העמיד בפני חברת נובל אנרג'י דרישה להתקין מערכת לזיהוי שמן בים מבוססת חישה מרחוק וזו תותקן תוך כשנה. יחד עם זאת חשוב להבין שזו מערכת עזר בלבד. הדגש העיקרי הוא על פעולות המניעה על מנת שלא להגיע למצב של שפך שמן בכלל. הדגש השני בחשיבותו הוא דיווח מיידי ופעולות תגובה מהירות של חברת נובל אנרג'י בים. מהניסיון הרב המצוי במשרד הגנ"ס ובעולם, זיהוי דליפות הראשוני נעשה ברוב המוחלט של המקרים על ידי צוות התפעול של האסדה או כלי השיט המעורבים ולא דווקא באמצעות מערכות גילוי.

5. פעולות תחזוקה מתוכננות: חשיבות פרסום ודברור פעולות תחזוקה מתוכננות מראש היא הדבר הנכון לעשותו וכך כבר נעשה. חברת נובל אנרג'י מודיעה על פעולות התחזוקה המתוכננות למשרדי האנרגיה, הגנת הסביבה ולא.ע לאיכות הסביבה שרון – כרמל ומפרסמת על כך הודעה באתר החברה.

6. מוכנות לטיפול באירועי שפך שמן לים ולחופים: המשרד להג"ס מטמיע את ההיערכות הלאומית והמקומית באמצעות התלמ"ת (תכנית לאומית למוכנות ותגובה לתקריות זיהום ים בשמן). בשנים האחרונות בוצעו מספר פעולות בנושא כגון צירוף של רשויות מקומיות שוכנות חוף לשיפור מוכנותן בשילוב של מתן סיוע כספי להכנת תכניות חירום, לרכישת ציוד לטיפול בחופים הנפגעים משמן. כדוגמה, מ.א חוף הכרמל יזמה בשיתוף המשרד להגנת הסביבה ועמותת אקואושן, הכשרה של תושבים מתנדבים וביצעה תרגול. יחד עם זאת קיימת חשיבות בהגדלת המערך ואיגוד ערים שרון כרמל הציע את שירותיו הטובים להגברת המודעות והמוכנות בקרב רשויות החוף אצלו.

7. המשרד להגנת הסביבה נקט בכמה צעדי אכיפה נגד חברת נובל אנרג'י בגין הפרות של היתרים שניתנו על ידי המשרד. הסנקציות יוטלו על חברת נובל והודעות המשרד להגנת הסביבה פורסמו היום.

סוכם:

1. נוהל דיווחים:

1.1 משרד האנרגיה יבחן את הוספת מסקנות לשיפור ומניעת הישנותן של תקלות בנוסף לרשימת התקלות וסיבתן המפורסמים היום.

1.2 נוהל הדיווחים של משרד האנרגיה המעודכן, יועבר לא.ע לאיכות הסביבה שרון - כרמל ולכבאות והצלה לישראל ויפורסם באתר המשרד.

2. מוכנות לטיפול באירועי שפך שמן: א.ע לאיכות הסביבה והיחידה הארצית להגנת הסביבה הימית במשרד להגנת הסביבה יפגשו ויבחנו דרכים להרחיב את מעגל המתנדבים והרשויות המקומיות להגדלת מערך הטיפול באירועי שפך שמן.

רשם: אילן נסים

העתקים: משתתפים